

Verkostoseminaari Etelä- Keskinen 21.4.2015 MUISTIO

Opetusviraston jumppasaliin verkostoseminaariin kokoontui noin 50 työntekijää ja keskijohdon edustajaa alueen eri lasten ja nuorten palveluista. Mukava oli myös kolme nuorta ja vanhempien edustaja.

Markus Salonen avasi tilaisuuden ja esitteli **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman alueellisen johtamisrakenteen**. Salonen kertoi, että verkostoseminaarit saattavat eri toimijat yhteen. Tarkoituksena on viedä verkostoseminaarin antia Hyvinvoinnin koordinaatioryhmään (eli monitoimijaiseen keskijohdon edustajien kokoukseen), josta puolestaan tieto välittyy LASU-kollegioon, joka johtaa Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa koko kaupungin tasolla. Salonen kertoi, että hänen työhönsä kuuluu tässä vaiheessa alueellisten johtamisrakenteiden levittäminen kaupunkiin ja puheenjohtajien tukeminen, käytännössä Salonen osallistuu kokousten ja seminaarien suunnitteluun ja vetämiseen sekä toimii LASU-kollegion sihteerinä. Tämän vuoden aikana verkostoseminareista kerättyä tietoa muokataan siten, että sitä voidaan hyödyntää myös seuraavan LASU-hyvinvointisuunnitelman valmistelussa. Verkostoseminaarit ovat foorumi, joissa kiteytetään yhteistä ymmärrystä alueellisista signaaleista.

Todettiin, että osallistujista suurin osa toimii sekä Keskisellä että Eteläisellä alueella.

”Miksi verkostoseminaariin ollaan tultu?”

”Ei kovin täsmällisin toivein, sillä usein paras anti muodostui yllättävän kohtaamisen ja yhteistyön aloittamisen tuloksena. Jotta tulen tietoisiksi siitä, mitä toiset tekevät.”

”Hyvä olla seuraamassa mitä kaupungissa tapahtuu.”

”Jännittynyt tunnelma, ei aikaisempaa kokemusta verkostoseminareista.” (nuoret)

”Yhteiskunta ei pyöri hyvin, jos kaikki eivät tee asioita yhdessä. Kaikilla on antaa jotain. Jos annamme kaikki jotain, siitä syntyy yhteinen hyvä.”

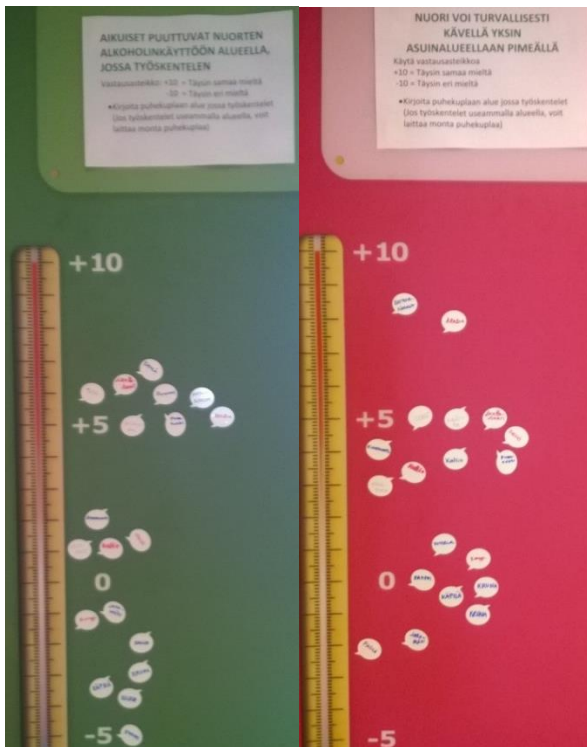
”Tavoitteena on, että seminaarista jää käteen jotain konkreettista eteenpäin vietävää.”

Salonen kertoi, että tutkija Bernelius oli estynyt tulemaan paikalle, joten Salonen esitteli tutkimuksia Helsingin eriytymiskehityksestä. 1990-luvun alussa alueelliset erot työttömyysasteen suhteen olivat Helsingissä vähäisiä verrattuna vuoteen 2009. Metropolisation trendi näkyy tutkimuksissa vahvana: kuntakohtaiset erot nuorten asenteissa jäivät pieniksi.

”Puuttuvatko asuinalueen aikuiset alaikäisten juopotteluun julkisella paikalla?” –kysymykseen vastanneet 9. luokkalaiset erosivat MetrOP-tutkimuksen mukaan toisistaan enemmän kaupunkien sisällä olevien asuinalueiden välillä.

Seminaarin osallistajat olivat vastanneet samaan kysymykseen. Vastausten perusteella suurin osa oli sitä mieltä, että aikuiset todennäköisesti puuttuisivat alaikäisten alkoholin käyttöön ainakin Katajanokan, Punavuoren, Käpylän, Lauttasaaren, Arabian ja Töölön alueilla, mutta eivät ehkä puuttuisi alaikäisten alkoholin käyttöön Kampin ja Krunikan alueilla. Kallio, Ruoholahti ja Hakaniemi sijoittuivat arvioissa keskivaiheille.

Salonen kertoi MetrOP-hankkeen tuloksista, joissa näkyy selkeitä eroja 9. luokkalaisten kyselyyn vastanneiden koulujen oppilaiden välillä esim. alueasenteissa koskien sitä, puuttuvatko aikuiset alaikäisten juopotteluun, kuinka tyytyväisiä alueeseen ollaan ja voiko asuinalueen ihmisiin luottaa. Helsingin suurpiirien väliset erot eivät ole kovin suuria julkijuopotteluun-liittyvissä asenteissa. Sen sijaan, kun 9. luokkalaisilta kysytään kokevatko he kävelemisen asuinalueellaan turvallisesti myös pimeään tuloon jälkeen, eroja alkaa löytyä. Sukupuolten välillä erot ovat varsin selkeät. Eriytymiskehityksen ehkäisy vaatii monialaista työtä. [Lisätietoa MetrOP-tutkimuksesta.](#)

Nuoret kommentoivat: ”Älypuhelimien kehittyminen näkyy nukkumaanmenoajoissa, jotka ovat myöhentyneet. Biologinen tarve uneen on nuorilla erilainen kuin lapsilla.”

”Nuorten harrastukset päättyvät välillä todella myöhään. Ei voi heti perään mennä nukkumaan.”

Elisa Prepula ja Saara esittivät videon 8-12-vuotiaiden lasten haastatteluista.

Videolla lapset nostivat esille, että roskaaminen on heidän mielestään häiritsevää. Joskus heistä tuntuu siltä, ettei roskiksia ole kauhean paljon ja joutuu kävelemään pitkiä matkoja roska kädessä.

”Itä-Pasilassa on humalaisia ja Länsi-Pasilassa on koviksia. Välillä näkee piikkejä.”

”Joukkoliikenne on hyvä. Olisi kiva, että vanhemmillekin (kuin 1.-3.-luokkalaisille) olisi tekemistä, sellaista kuin iltapäivätoiminta.”

Videon katsomisen jälkeen panelistit (leikkipuisto, nuta, nuoret, koulu) totesivat, ettei eriytymiskehitys näy kovin selvästi heidän työssään, esim. leikkipuistoissa ja nuorisotaloissa. Nuoret toivat esille, että Krunikka ja Skatta ovat eliittialueita, joissa asunnot ovat kalliita.

Nuori: ”Pienempänä kaikki lapset leikkivät yhdessä perheisiin katsomatta. Nuorena maahanmuuttajat saattavat muodostaa oman ryhmänsä.”

Opettaja kertoi, että koulussa perheiden toimeentulon erot näkyvät. Nuoret voivat olla julmia sen suhteen, onko nuorella oikeanmerkkiset vaatteet.

Eriarvoistuminen on mm. sitä, ettei kaikilla ole mahdollisuuksia matkustaa ulkomaille.

”Käpylässä ja Koskelassa asuvat eivät välttämättä hengaa keskenään.”

”Täytyy muistaa, ettei vaatemerkki tai raha tarkoita sitä, ettei perheestä voisi tulla presidenttiä.”

Nuori: ”Nuoret saattavat tippua ulos kaveripiiristään, jos heillä ei ole varaa johonkin harrastukseen. Harrastukset voivat olla tosi kalliita.”

”Jos haluaa pelata huippujengissä, sellaisessa pelaaminen voi olla tosi kallista. Ilmainen harrastustoiminta ei ole välttämättä aina yhtä haluttua ja hienoksi koettua.”

Äitiysneuvolasta kerrottiin, että ensikäynnille tulevien perheiden äideistä lähes puolet käytti mielialalääkkeitä tai oli aiemmin käyttänyt niitä. Ahdistus ja masennus näyttivät olevan asiakaskunnassa varsin yleisiä ja pärjäämisen paineet korkealla. Osa vanhemmista oli yllätynyt siitä, miten paljon heille syntynyt lapsi sitoi heitä, tarvitsi syyliä ja valvotti öisin, ja vanhemmat saattoivat väsyä nopeasti. Todettiin, että eriytymiskehitystä on tärkeä ehkäistä riittävän varhaisessa vaiheessa.

Loppukeskustelua

”Eriarvoistumiskatto harrastuksiin. Se olisi nerokasta, jos harrastusten hinnoittelu olisi suhteutettu vanhempien tulotasoon. Kuten päiväkotimaksut.”

Nuori: ”Mun äiti maksaa sun maksut –tyylinen huutelu ei olisi toisaalta toivottavaa.”

”Arabian alueilla on paljon yhteisön ja vanhempien järjestämää. Heräsi ajatus: kun vain tietäisin (työntekijänä) enemmän siitä, mitä järjestetään vapaaehtoisesti. Voisimme auttaa toisiamme!”

”Arabiassa on esim. facebook-kirpputori, joka on tosi aktiivinen. Eräs nainen kiitti facebookin kautta naista, joka oli puuttunut lapsensa kiusaamiseen. Kyseinen nainen löytyi sivuston kautta. Koko kylä kasvattaa –meininkiä!”

Nuori: ”Miten nuorille tiedotetaan palveluista ja tapahtumista? Jos tieto tulee koulun kautta, nuoret helposti ajattelevat, että ei tuota, se on tylsää, sillä se tulee koulun kautta. Pitäisi olla joku

paikka josta löytää tietoa! Nuoret eivät tiedä, mitä kaikkea on tarjolla!”

”Nuorilla on toiveita ja vanhemmilla rahat. Haluaisin, että olisi joku yhteistyöryhmä vanhempien ja nuorten kesken, jotta nuorten ideat kantaisivat pidemmälle. Isovanhemmatkin haluavat tukea! Hyvät ideat saavat aina kannatusta!”

”Teen nuorisotyötä ja asiakkaani ovat facebook-kavereitani. Kerron pop up –tapahtumista ja muista nuorille facebookin kautta. Tapahtuvia järjestävien tahojen pitäisi välittää tietoa työntekijöille, jotka tekevät töitä nuorten kanssa.”

”Teinit saattavat kysyä valinnaisista aineista mieluummin nuorisotyöntekijöiltä kuin omilta vanhemmiltaan.”

”Paikallisverkostot ovat juuri näistä syistä tosi tärkeitä!”

”Ruuti-toiminta on tärkeää, mutta ei yksin riitä! En mahtunut oppilaskuntaan, haluaisin kuitenkin vaikuttaa!”

”Hienoa, että meillä on nuoria mukana verkostoseminaarissa!”

”Miten meille opettajille saisi helpommin aikaa osallistua tällaiseen verkostoseminariin ja yhteisten asioiden pohtimiselle?”

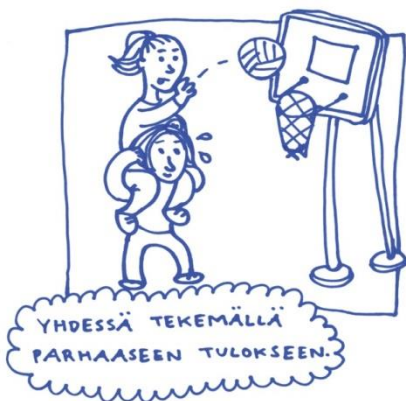

”Voisiko koulu järjestää nuorten ja vanhempien yhteistilaisuuden, jossa olisi tämän tyyppinen paneeli ja myös pari valtuutettua?”

Nuori kertoi, ettei Kruna-Skatta akselilla ole yhtään paikkaa, jossa nuoret voisivat oleskella ja urheilla. Walkers-kahvila on hyvä, mutta ehkä hieman hämärä paikka eivätkä kaikki halua mennä sinne. Happi on liian kaukana keskustasta. Nuoret osallistuisivat todella mielellään paremman paikan suunnitteluun keskustaan nuorille!

Annantalossa järjestetään Kesäparkkia.

Nuori: ”Kirkko järjestää välillä hyviä yötapahtumia, mutta se ei toimi kaikille, sillä kaikki eivät halua mennä kirkon juttuihin. Voisiko kaupunki järjestää tällaisia?”

Ryhmätöiden tuotokset

1. Keskeiset haasteet, jotka tuottavat eriarvoistumiskehitystä alueella

2. Mitä riittävän pientä ja helppoa voitaisiin kokeilla haasteiden voittamiseksi?

Arabia ja Kallio

1. Haasteet: ”hyvätuloiset perheet” → avun hakemisen korkea kynnyks

vanhempien passiivisuus (syrjäyttää pahimmillaan myös lasta)

2. Kodin ja koulun yhteistyö, yhteisöllisyys, erilaisia välittäviä verkostoja, matalan kynnyksen kohtaamispaikat, alueellisia tempauksia, vanhemmuutta tukeva Facebook-ryhmä → Arabiassa jaettu uusille asukkaille flajjeri, jossa tietoa Facebook-ryhmästä, asukastalot & asukasyhdistykset

Käpylä-koskela

1. varallisuus, osallistuminen, vanhempien asenteet, kulttuuritausta

2. varallisuuserot huomioitava harrastuksissa → kustannuskatto suhteutettu varallisuuteen

kannustaa nuoria pois eriarvoisuudesta, keskustelua vanhempien kanssa

Katajanokka-Kaisaniemi-Kruunuhaka

1. raha, varallisuus, jaksaminen (kaiken ikäiset), kovat odotukset, nuorilla ei ole tilaa missä kokoontua, avun pyytämisen vaikeus

2. kaikki tuntee toisensa, pienet piirit, Krunan yläaste: suvaitsevaisuus, palveluiden tiedottamisen vahvistaminen, alueelle nuorille tila missä kokoontua ja tehdä jotain

Punavuori, Ruoholahti

1. Taloudellinen ja kulttuurinen tilanne, asenteet ja välinpitämättömyys, vanhempien läsnäolon puute

Mitkä tekijät estävät haitallista kehitystä: asenteet, reagointi ilmiöihin, osallisuus ja yhteisöllisyys, matalan kynnyksen palvelut

2. Alueen nuorisotyöryhmä sekä muut alueryhmät

Mitä viestiä ilmiöön liittyvästä todellisuudesta tulisi viedä eteenpäin ja kenelle?

Asenteet ovat merkittävässä roolissa, ja media. Välinpitämättömyydestä puhuttava esimiehille ja päättäjille. Palveluiden resursseja ei leikattaisi.

Töölö

1. "Itse pitää pärjätä", koska menestyy → apua on vaikea ottaa vastaan, lapset eriarvoistuvat siten että osa harrastaa ja liikkuu, osa istuu, pelaa ja dataa, vanhemmat tekevät paljon töitä
ASENNEILMASTO: rahan valta, liian vahva yhtenäiskulttuuri
Mitä asialle voi tehdä? tukea yhteisöllisyyttä, inhimillisyyttä vs. kulissit,
2. Asukasfoorumeja, koululaisfoorumeja: teemoja, toimintaa, yhdessä tekemistä, vanhemmat ja lapset yhdessä

Koko Helsinki

1. Perheen henkiset voimavarat → jaksetaanko etsiä harrastuksia/ tukea lapsia ja nuoria

raha ei tee autuaaksi, myös varakkaissa perheissä voi olla haasteita, voivatko vanhemmat vaikuttaa asenteisiin? → uusimmat converset ei tärkein arvo, vastuu ennen kaikkea vanhemmilla → kasvattavat lasten pääomaa

alueelliset erot isoja, vaikka poikkeuksia löytyy aina, tukeminen kasvussa tärkeää, jokaisella nuorella tulisi olla vähintään yksi luotettava aikuinen elämässään, yhteiskuntakasvatus myös tärkeää, jotta lapset ja nuoret ovat tietoisia oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan, tiedonhaun opetusta
2. Vältettävä kategorisoimasta lapsia & nuoria ennalta → kaikille tasapuoliset mahdollisuudet kaikkeen → mahdollisuuksista kerrottava lapsille ja nuorille hyvin laajasti ja avoimesti

asumistilanteen parantaminen → lisää asuntoja kohtuuhintaan → asuinalueen

viihtyisyys ja siisteys → puututtava alkavaan "ghettoutumiseen" tietyillä alueilla → vaikeiden alueiden palveluihin panostettava erityisesti → positiivisen diskriminaation periaate laajemmin käyttöön? → koulujen & kulttuuri- ja muiden palveluiden tiiviimpi yhteistyö

Kaveriviikon toteutus: yhteisvastuu viikon toteutumisesta "kierrätyksen kautta tutuksi"

Tarvitaan eri tahojen yhteistyötä, eri toimintojen tuntemusta → lähentymistä, alueen toimijoille tietoa asukkaiden järjestämistä asioista → verkostoitumista yhdessä (esimiehille tiedoksi!)

Miten saada "passiiviset vanhemmat" mukaan toimintaan? nykyiset tukitoimet eivät ole riittäviä

Pasila

1. Turvallisuus – Länsi- Itä Pasila → Itä-Pasilan huono maine ...kiusaamista ja väkivaltaa

Alue: ruuti, verkostot: Jengirinki, naapurisuuspiiri, yhteinen Pasila

Kevät tapahtumat: urbaaniviikko 04.-08.5, kaverin viikko vk 22, naapuriviikko 25.-29.05

Muistion kirjoitti ja kokosi Markus Salonen, markus.salonen(a)hel.fi. Kuvitus: Aino Sutinen. Ryhmätöiden puhtaaksikirjoitus: Inka Salo

[Sähköinen Etelä-Keskisen palveluopas](#)

Jos edustajat jotain lasten, nuorten tai perheiden palvelua tai toimijaa, saat päivitystunnukset palveluoppaaseen pyytämällä: markus.salonen(a)hel.fi. Sivuston idea on se, että esim. lasten hyväksi työskentelevät 3. sektorin toimijat päivittävät omia sivujaan. Sivustolla viitataan jo päivitettäviin sivuihin, eli se on portaalityylinen.

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta](#)